

Tremennen naiset

Tuomo Laine

Tremennen naiset

Tremennet naiset

Tuomo Vaine

Alussa oli vain yksinäinen sirkusvaunu pimeydessä,
ja valo syttyi sen sisällä. Kuka siellä asui?

Oli aloitettava tuntemattomasta alusta,
annettava tarinan muotoutua itsestään.

Askeleet ovat olleet suurempia kuin koskaan kuvittelin.

Haluan kiittää

The Tiger Lillies -yhtyettä erittäin napakasta henkisestä potkusta päähän,
Annia ehtymättömästä tuesta ja kyvystä nähdä hämäränkin rajamailla,
Iidaa viiltävän tarkasta kieliasun tarkistamisesta ja palautteesta,
Anttia ja Kirstiä osuvista kommenteista,
Elinaa ja Juhista palautteesta sekä
Annua ja Tiaa, koska te saitte minut hymyilemään vinksahaneesti.

© 2014 Tuomo Laine

Kannen kuva: Iris Kulomaa
Kannen toteutus: Antti Timonen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-286-739-1

*Good manners are what a man must have
Restraint and discipline we should feel glad
We can't express what we feel
We must be meek, mild and brought to heel
Wear your uniform with pride, bend over, open wide
We cannot laugh at the feast of fools
Without our piety become sin's tool
Delude ourselves decorum's yoke
Our freedom must be choked
Wear your uniform and laugh
As they fuck you up the arse
The carnival it must be shut
For if we think our throats they'll cut
Wear your uniform and lie every day until you die
Every day in every way
They'll keep you dumber it's what pays*

— The Tiger Lillies, *Uniform*

 n ollut alun perin kotoisin Harmaasta. Kuka tahansa lastenkodin hoitajista tai lapsista olisi osannut sanoa sen pelkästään katsomalla ihoani, joka hohkasi vasten kaikkea sitä kuin hitaasti tapettavana protestina.

Minut oli jätetty lastenkotiin, jonka seinät olivat jyrkää kiveä ja jossa pidettiin samalla sellaisia sävyisiä mielenterveyspotilaita, joista oli vielä hyötyä. Ja kun sanon jätetty, tarkoitan sillä oikeastaan, etten tarkkaan tiedä, miten paikkaan jouduin.

Hoitaja Smii selitti aina, että äitini saapui kiireesti eräänä myrskyisenä yönä – huomaatkos, sen täytyy aina olla myrskyisenä yönä; hoitajat rakastavat niitä. Harmaita pilviä, pimeyden ja valon tanssia, jonka keskellä Harmaa välkkyy kuin jumalten ankara katse.

Harmaassa oli kolme jumalaa, kaikki vakavia miehiä. He olivat kolme veljestä, jotka olivat harmaista harmaimpia, joten ihmiset rukoilivat heitä kuin virkamiehet.

Lapsena uskoin tuohon myrskyiseen yöhön ja siihen, että äitini, joka ehkä saattoi olla vähän harmaa, toi minut sinne. Hoitajat valoivat minuun uskoa rukouksilla ja kehottivat minua tottelemaan kuuliaisesti kolmen jumalveljeksien kirjojen ohjeita. Vain heidän armostaan ihoni saattoi muuttua kauniin harmaaksi ja menettää sen halveksitun hohteen, joka kenties oli isäni syy.

Niin ainakin uskoin, kun hoitaja Fii kertoi minulle tarinoita haureista naisista. Mitäpä kaltaiseni pieni tyttö niistä ymmärsi? Haurasta minulle tuli aina mieleen suuri sitruunaviipale, joka poltteli piippua savuhormissa. Köyryssä ja sopivan salaa, kun kuoren kaarevuus ja narskahteleva haureus antaisi sopivan käpertymiskulman.

Ehkä tästä syystä kuvittelin äitini hieman sitruunan näköiseksi polttamassa salaa piippua. Pohdin paljon sitä, mitä isäni oli tehnyt hänen kanssaan, mutta sellaiset kysymykset jäivät aina ilman vastausta hoitaja Smiin vaaliessa tarkkaan jumalveljesten oppia.

”Kyllä, kolme veljestä ovat luoneet sinut, ja heidän armostaan voit vielä pelastua”, hänellä oli tapana sanoa.

Katsellessani noiden kolmen veljeksien kuvaa makuusalin pääseinällä ne tuntuivat olevan kuin kolmipäinen korppikotka tirkistelemässä. Eivätkä mitenkään salaa edes. Ne silmät olivat kuin suuret lautaset, joista ei päässyt unissakaan eroon. Ne tuijottivat mielellään yöpaitaan sonnustautuneita tyttöjä. Niin ainakin kuvittelin.

Meitä oli makuusalissa paljon. Kaksikymmentä. He olivat kaikki harmaita tyttöjä, orpoina. Vanhemmat tytöt tekivät minulle kiusaa. Sanoi-

vat, että ihoni puolesta kelpaisin hyvin oksennuksia siivoamaan, sillä oksennus oli värien takia mitä suurin häpeä Harmaassa. He vihasivat värejä enemmän kuin mitään muuta maailmassa.

Mietin usein, mitä vatsassa tapahtui, sillä kun joku voi pahoin, oksennus oli väriensä puolesta aina mitä mielenkiintoisin kohde tutkittavaksi. Paha kyllä se oli ainoa asia, joka jollain tavalla tuntui kotoisalta. Oli nimitäin hämmentävää olla erilainen, kun muut tytöt olivat niin harmaita.

Oksennuksesta seurasi aina rangaistus. Suljettiin pimeään koppiin moneksi päiväksi ja hoettiin, että on veljesten silmissä saastunut. Isommat tytöt sanoivat minulle ihonvärini takia ilman muuta, että olin sitä jo valmiiksi.

”Oksennus virtaa suonissasi!” he sanoivat.

Oksennuksen siivoaminen oli siis karmea häpeä. Oli häpeällistä olla tekemisissä sen kanssa, mitä he kutsuivat väriksi. Se aiheutti heille pahoinvointia, vaikka minusta oli mielenkiintoista nähdä, miten sisuskalut olivat jauhaneet ja kiertäneet harmaan puuron keltavivahteikkaiksi pikkurypäleiksi, jotka kuplivat vielä oman aikansa kohtauksen lakattua.

Minä jouduin siivoamaan usein. Hoitaja Smii sanoi, että epäpuhtaus ihollani lähensi minua synnilliseen kiellettyyn yhteyteen. Silti sain kuulla aina, että minulla oli toivoa, kun luuttusin lattiaa harmaassa kauhtanamekossani. Hullut olivat ystävällisesti korjanneet sitä kerta toisensa jälkeen, vaikka se kului kulumistaan kuin kartta, jonka avulla reissataan kahden kaupungin väliä, ja lukijan täytyy joka kerta seurata reittiä sormellaan.

Hullut olivat mukavia minulle. En tiedä, miksi heidät oli asetettu käytäville ja miksi heitä kutsuttiin hulluiksi. Heidän tarinansa olivat täynnä omituisuuksia, joita en oikein osannut nimetä huolimatta siitä, että kasvoin hyvää vauhtia, ja pissani muuttui eräänä aamuna harmaaksi.

Täytyy sanoa, että oli outoa nähdä hoitaja Fiin kyynelehtivän yöastian äärellä ja sopertelevan jumalveljeksille rukouksia. Eräs makuusalin tytöistä soikin minulle muutaman päivän ajan suopeita nyökkäyksiä sen jälkeen, aivan kuin veljesten ikerakastava salatieto olisi antanut minulle suosiollisen tulevaisuuden. Minä luulin, että harmaa puuro oli viimein tehnyt tehtävänsä ja pian ihoni muuttuisi yhtä lailla.

Hulluja oli monenlaisia. Jotkut heistä vain tuijottivat ilmeettöminä kaukaisuuteen lasittuneilla silmillään ja laskivat allensa. Toiset räyhäsivät uhmakkaasti ja olivat uhkaavia. Onnekseni minun ei tarvinnut olla heidän kanssaan tekemisissä, sillä romuluiset hoitajat pitivät kovaa kuria, joka oli viety niin pitkälle, että yleensä katse riitti. Mietin usein, vietiinkö hullujakin eristyssellin, sillä en muista nähneeni heitä koskaan vankina ollessani. Kuten sainoin, osa heistä oli oikein mukavia tehdessään pieniä puhdetöitä, ja lempein heistä oli herra Naanep.

Herra Naanep veisti puusta lusikoita – tuhansia lusikoita. Ne riippuivat erään käytävän katosta ohuissa naruissa, ja mies aloitti aina uuden lusikan vanhan valmistuttua. Hän ei puhunut koskaan mitään, hymyili

vain ja jatkoi työtään. Lusikoita täytyi olla tuhansia, kaikki harmaita, kaikki samanlaisia. Lusikan valmistuttua hän aina tuijotti sitä hetken, huokasi, ja jatkoi uuden parissa ripustaen vanhan ensin katonrajaan huterien tik- kaiden avulla.

Hän oli harmaa päästä varpasiin, mutta toisin kuin tytöt, hän ei kos- kaan tehnyt mitään pahaa. Ehkä siksi viihdyin vain tuijottamassa maanis- ta näpertelyä. Oli edes joku paikka, mihin olin tervetullut.

Eräänä myrskyisenä yönä – olen pahoillani, mutta hoitaja Smii herätti minut katsomaan sitä – saapuivat vaunut Pönkkömutkasta. Pönkkömut- ka oli orpokodin lähellä oleva kylä, josta tuotiin ruokaa ja muuta tarviket- ta orpokotiin.

Olin jo vanhempi ja kasvanut miltei naisen mittoihin, mutta harmaata pissaa enempää en ollut edistynyt vuosien varrella. Hoitaja Pif kertoi, että se johtui ajatuksen harhailuista – hän tapasi minut usein tuijottamassa Pönkkömutkan notkosta nousevaa tummaa savua, jota huonoryhtiset savupiiput kilvan tupruttelivat taivaalle.

Olin jo monta vuotta sitten lakannut puhumasta. Tai no, puhelin it- sekseni toisinaan, mutta eihän minulla ollut ketään juttukaveria. Herra Naanep ei hiiskaissut sanaakaan, huokaili vaan. Hoitajat olivat muka pahoillaan puhumattomuudestani, mutta he näyttivät tyytyväisiltä, sillä minulla oli kauniit punaiset huulet, jotka tietysti välähtelivät puhuessani. Harmaassa sitä pidettiin hyvin kuvottavana, ja eräs uusi hoitaja meinasi ihan pyörtyä. Niinpä minulle hierottiin puuroa huuliin aamuisin niin kauan, että hän hiljalleen tottui.

Salama iski taivaan halki, ja hoitaja Smii hihkaisi, sillä näky oli hänelle kuin pyhien kirjoissa mainittua harmaata viiniä, jolla oli tietääkseni jotain salaperäisiä vaikutuksia. Vankkurit olivat tällä kertaa erilaiset kuin tavalli- set ruokavankkurit. Ne olivat suuremmat, ja kaikki kahdeksan pyörää aurasivat kuraista tietä kuin loskaista peltoa.

Käytävillä kuiskittiin, että hulluja oli jo liikaa, ja että joistakin oli tullut jo varsinainen riesa, kun he oksentelivat minne sattuu. Katselin uteliaana, kun ajurin matalasta kopista puikkelehti esiin pitkäjalkainen kaamio.

Kaamiot olivat Harmaan tarkkoja herrasmiehiä, moitteettomia ja sään- töjä pilkuntarkasti noudattavia pitkäkoipia, jotka pukeutuivat parhaisiin ja puhuivat harvoin, mutta aina kuivakan asiallisesti. He olivat samaan ai- kaan pyhiä miehiä ja pedantteja sinä, mitä he ikinä keksivätkään tehdä. Lienee näin jälkepäin hyvä mainita, ettei heillä ollut mielikuvitusta laisinkaan.

Tällä kyseisellä kaamiolla oli silmissään merkilliset mekaaniset linssit, joista toinen oli pikkuriikkinen ja toinen suurensuuri. Erikokoiset silmät heijastuivat niiden takaa merkillisinä mustina timantteina, jotka olisivat varmasti voineet halkoa totuuksia. Pitkät sormet kulkivat mustan puvun

takintaskuun ja nappasivat esille harmaan kellon, jonka tikitys napsahteli sateen halki kuin heinäsiirran hermostunut siritys ennen sadetta.

Hoitaja Smii katsoi edelleen haltioituneena myrskyään, eikä huomannut kaamiota, joka harppoi kohti vaunun ovea lyhyenlänän olennon kanssa. Hetken päästä pihamaalle valui joukko kahlehdittuja harmaita, joista osa itki ja toiset meuhkasivat rajuilmalle. Kylmät väreet kulkivat selässäni, kun kaamion pitkät kourat asettelivat tulijoita järjestykseen kuin shakkinappuloita.

Ette voi uskoa, kuinka jotkut pitivät siitä pahuksen pelistä. Koulussa nappuloista pidettiin jopa luentoja, ja antoipa eräs makuusalin tytöistä kovertaa päänsä nappulan muotoon. Häntä jaksettiin ihailla, kunnes hän liukastui portaissa ja pää meni siinä hötäkässä tuhannen pirstaleiksi. Niin, minä jouduin siivoamaan sen, joten muistan hyvin.

Salama välähti uudemman kerran, ja näin jotain merkillistä. Se oli väri. Henkäisin hämmästyksestä, sillä tuo väri ei ollut vain oksennuksen aikaansaama kuriositeetti, vaan kuin pisara kadonnutta maailmaa harmauden keskellä. Kaamion suuri silmä huomasi saman kuin minäkin, ja se koikkelehti pitkin askelin halki harmaiden kohti naista, joka sulloi kiireesti jotakin taskuunsa. Kosketin vaivihkaa huuliani, joiden olin joskus nähnyt heijastuvan veden pinnasta. Punainen.

Kaamion pitkä käsi kurottautui nappaamaan otteen naisen niskasta, ja pikkuriikkinen linssi porautui vasten tämän otsaa. Myötätunnosta tunsin pistoksen otsassani ja kuulin myrskyn ulvonnan alta tukahtuneen kiljahduksen.

Hontelot sormet kulkivat tuhatjalkaisen lailla naisen taskuissa, kunnes ne vetivät esille punaisen viirin. Sen näkeminen herätti levottomuutta muiden joukossa. Joku haukkui, toinen ulvoi, kolmas löysi vasta puoliksi kypsyneen kurpitsan maasta ja tuli syödyksi siinä silmänräpäyksessä. Orpokodin lihansyöjäkurpitsat olivat vaarallisia kasvaessaan, ja meitä peloteltiin usein pienenä, että tuhmat tytöt heitetään kurpitsamaalle.

Katseeni oli kuitenkin kiinnittynyt punaiseen kankaanpalaan, joka kulki kaamion aavemaisissa sormissa naisen turhaan vastustellessa pisteliään pikkulinssin voimaa.

Nainen laski alleen, ja resuinen mekko tummui samoin kuin otsa, josta punainen veri pulppusi norona. Kaamion suuri silmä katsahti muihin paikallaolijoihin, jotka lähtivät kulkemaan kohti pääarakennusta laahaavin askelin. Myrskyn suuri rumpu paukautti jälleen kerran vauhtia sateeseen, jonka terävät pisarat poukkoilivat kaamion sileän takin päältä. Minä pysytin katselemaan vain punaista viiriä, joka katosi koipeliinin taskuun. Nainen oli poissa.

”Pipi!” kajahti hoitaja Smiin kipakka huuto, ja ravistelin yltäni yön aiheuttaman väsymyksen. Uneni eivät olleet enää hiljaista harmaata soutamista järven yli Naparilaan, joka oli kaukaisempi kylä orpokodin lähellä.

Ei enää Pönkkömutkaan kuvittelemiani harmaita salaisuuksia. Unissani oli viirejä: oli punaista, oli keltaista, oli vihreää, oli sinistä. Ne liehuivat tuulessa, läpättivät, kenties puhuivatkin, vaikka en osannut niiden kieltä. Kaikki viirit oli kiinnitetty pyykkinaruihin niityn reunaan, jossa tavattiin yleensä kuivata harmaita pyykkejä.

Pyykkipaikka oli Naparilan järven ja Kaulametsän välissä. Oikeastaan se oli suo, joka näytti erityisen harmaalta ja hyvin synkältä, mutta voi sitä outoa hurmosta, kun hoitajat kantoivat sinne kerran vuodessa veljesten patsaat ja pesivät niitä suovedellä. Meidät oli tietysti sillä välin lukittu huoneisiimme, mutta kuulimme ja joskus näimmekin, mitä suolla tapahtui. Patsaat pestyään hoitajat istua möröttivät suossa ja pelasivat shakkia.

”Pipi! Kuuletko sinä!” hoitaja Smii huusi niin, että kaulasuonet pullahitivat esille kuin lörslärpättimen leuat. Ne olivat Naparilan järvessä eläviä kaloja, jotka haisivat unohtumattoman pahalle, mutta hakivat joskus juttuseuraa. Hoitaja Smii oli niitä harvoja, jotka väittivät ymmärtävänsä lörslärpättimien kieltä, ja kuulemma hän oli nuorempana tehnyt siitä oikein tutkimuksen ja sanakirjan. Tosiaan, en lainkaan ihmettele, miksi lörslärpättimien kielikurssi oli pakollinen luokassamme.

Mutta enhän minä kuullut mitään. Unessani kuljin aina viirien luokse, jotka liehuivat aivan Kaulametsän vieressä. Normaalisti pelkäsin metsää kuollakseni, sillä siellä asui vaarallisia olentoja. Unessa se oli silti jotenkin kutsuva ja turvallinen paikka.

”Pipi! Herätyks! Ehkä sinulle pitää määrätä unilääkettä, että nuket öisin!” hoitaja Smii sanoi, ja heräsin viimein hoitajan karmeaan hengitykseen kasvoillani. En oikeasti halunnut tietää, mitä hän teki öisin järven rannassa.

”Anteeksi, hoitaja Smii, olin ajatuksissani”, vastasin soperellen, ja muut luokan tytöt katselivat minua joko ivallisesti tai sillä määrätietoisella nautinnolla, jota vain lapset ja nuoret voivat tuntea, kun yhtä valmistetaan jotain noloa rangaistusta varten. Pian opettaja ripottelisi uhrinsa päälle häpeää tahmaisina kokkareina.

”On todellakin ihme, että olet päässyt näinkin pitkälle. Ihosairautesi ja vanhempiesi hulluus. Hairahduksesi. Voi sinua. Onneksi olet sentään täällä”, hoitaja Smii luetteli tutun litaniansa, jota oli vuosien varrella seurannut kokoelma mielikuvituksellisia rangaistuksia. Pohdin hieman hermostuneena, joutuisinko seisomaan lopputunnin alasti luokan edessä.

”Niin, hoitaja Smii”, vastasin kuuliaisesti. Olin hionut tämän repliikin jo huippuunsa, ja paha kyllä muut matkivat minua ivallisen ääneni tapittaessaan minua harmailla silmillään. Hoitaja kuitenkin kääntyi puhumaan luokan eteen pitkän mekon laahatessa lattiaa, ja huokaisin mielessäni helpotuksesta.

”Olemme viimein lukueneet viimeisen kokeenne tulokset, ja täytyy myöntää, että jotkut teistä ylittivät odotukset. Teitä odottaa suuri ja mahdollinen tulevaisuus – kenties Harmaalassa asti! Mutta ennen sitä minun

täytyy varmistaa, että nekään, joiden henkiset voimavarat ovat nukuksissa, eivät jää täysin heitteille. Sillä kolme veljestä pitää teistä kaikista huolta. Monet papit tarvitsevat hyviä vaimoja koteihinsa, ja kupeiltanne saat-
taa syntyä vielä jonain päivänä kaunis kaamio. Tällöin kenties heittäte
henkenne, mutta teette sen sentään veljesten kunniaksi, ja sielunne pääsee
astumaan taivaalliseen luolaan!” hoitaja Smii kaakatti haltioissaan.

Irvistin vaivihkaa kuvitellessani ensin meneväni vaimoksi vanhalle
kurpalle ja puskevani sitten ulos nihkeää kaamiota, joka halkaisee synnyt-
täjän ohimennen kahtia. Ja lopulta odottaa ikuisuus jossain pimeässä
haisevassa luolassa.

”Ja sitten tuloksiin. Eikö olekin hienoa?” Smii sanoi kuvitellessani hal-
keavani kahtia, kun silinteripäinen rillipää työntyi alapäästäni ulos mu-
kanaan kenties se viiri – verestä punainen? Hoitaja sanoi kerran, että
kuvottava vereni estää minua koskaan tulemasta harmaaksi. Olin silloin
hyvin pieni ja taisin itkeä, minkä johdosta sain selkäni useamman kerran,
kunnes tajusin vain olla hiljaa.

”Tämä on elämäni tärkein päivä!” Smii touhotti ja silitteli samalla
veljesten patsaita, jotka vartioivat pientä luokkatilaamme. Tosiasiassa ne
vartioivat kaikkia joka paikassa, paitsi eräässä vanhassa käymälässä, jossa
minä kävin hoitamassa tarpeeni.

Mietin usein, miksi kummassa yhdestä huoneesta oli unohdettu jumal-
ten alati seuraava katse. Se ei minua haitannut. Sainpahan kerrankin olla
rauhassa tuijottavilta silmiltä, jotka kyllä pyhydessään varmasti ajattelivat
parastani synnyttäjänä ja oksennuksien siivoajana, mutta olivat liian tun-
getteleviä.

Kaiversinkin seinänkoloon oman jumalani – tai oikeastaan pitäisi sa-
noa Jumalattaren! Sillä hän oli nainen, ja valitettavasti taiteelliset kykyni
eivät tuoneet häneen sitä eloa, jota olisin toivonut, mutta se oli parempi
kuin ei mitään. Se oli suurin salaisuuteni. Kerroin jo, etten puhunut mi-
tään pitkään aikaan. Taisin hieman valehdella, sillä Jumalatar oli minulle
hyvin rakas, ja istuin pitkiä aikoja käymälässä juttelemassa hänen kans-
saan, kun muutakaan paikkaa ei ollut.

Seurasin sivusilmällä, kun kaksi harmaata tyttöä sai käteensä harmaat
diplomit, joissa kerrottiin heidän olleen luokkansa parhaita. Kuuliaisuutta,
pöytätapoja, hillittyä käytöstä, pahoinvoinnin välttelyä, uskontoa ja siveel-
listä oppia. Täsmälleen nuo olivat pääaineet.

Olipa pappikin kerran käynyt luokassa, mikä oli hoitaja Fiin mielestä
oikein kunnia-asia varsinkin tällaiselle epäpuhtaalle olennotle kuin minä.
Eihän pappi minulle mitään virkkanut, mutta muistan, että jouduimme
vuoron perään suutelemaan hänen jalkojaan miehen lukiessa veljesten
pyhää sanaa ja jumalten tuijottaessa pyllisteleviä tyttöjä.

Seuraavaksi jaettiin joukko muitakin kunniakirjoja ja harmaita mitaleja,
joiden vastaanottamista oli harjoiteltu muistaakseni kolme viikkoa. Ehdin

jo luulla, etten ollut kuullut nimeäni ajatuksiltani, mutta viimeisenähän se tuli.

Harmaat, ivalliset naamat kääntyivät puoleeni kuin ämpärillinen kuonaa, sillä hoitaja Smii heilutteli kädessään moppia ja yrjösankoa. Lyijyperhoset oksentelivat vatsassani, mutta kuuliaisesti tartuin moppiin.

”... sinulta tämä oksennusten siivoaminen käy aina niin sutjakasti, niin miksi turhaan alistua maailman kurimukseen tuon sairautesi kanssa. Helppompi jäädä tänne, missä sinusta pidetään huolta”, hoitaja Smii paapatti, ja sain oikein virallisen tittelinkin: alioksennustirehtööri.

Tulevaisuuteni vaikutti siis hyvinkin harmaalta orpokodissa, jossa minua välteltiin entistä enemmän, sillä kukaan ei halunnut olla tekemisissä alioksennustirehtöörin kanssa. Asiasta oli tavallaan hyviäkin seurauksia, sillä tuttu käymäläni päätettiin antaa minulle uudeksi kodiksi, vaikka sängystäni jouduttiinkin sahaamaan puolet pois, jotta se mahtuisi ahtaaseen tilaan.

Huono puoli oli, että hoitaja Smii lahjoitti minulle pienen kolmen veljeksen patsaan, jonka hän itse muurasi kiinni vanhan pesutelineen päälle. Tapasin kuivattaa sen päällä pyykkiä, joten sekään ei tavallaan haitannut, vaikka sen läsnäolo tuntuikin ikävältä Jumalattareni ainoassa pyhäkössä.

Alioksennustirehtöörin toimessa sain haltuuni myös avaimen, jolla pääsi hieman kauemmas hullujen siipeen. He oksentelivat melko usein, joten sain tehdä paljon pitkiä päiviä mopin kanssa. Siellä ollessani törmäsin tutunolaiseen naiseen, jolla oli pieni mutta syvä arpi otsassa. Panin merkille, että se märki usein mustaa töhnää, ja naiselle sidottiinkin yleensä päähän harmaa liina haavaa peittämään. Nainen oli se kaamion kynsiin joutunut parka, jolla oli ollut punainen viiri.

Nuolaisin huuliani ajatuksissani ja luuttusin samaan aikaan oksennusta, joka oli melko mielikuvituksellinen. Siinä oli vivahde punaista, kuten viirissä, mutta sitten myös jonkinasteisesti sinistä aivan kuin suonissani, jotka näkyivät ihon läpi. Loppu oli ruskeanharmaata melko tavallista mönjää, mutta arvelin koostumuksen perusteella, että potilaille syötettiin muutakin evästä kuin puuroa – kenties vahvoja lääkkeitä.

Ajatusteni laukatessa nainen oli ennättänyt viereeni.

”Gäbö”, hän sanoi, kun kukaan ei ollut kuulemassa, ja minä kohotin varovasti hymyillen kulmiani.

”Hauska tutustua. Minä olen Pipi”, vastasin ja jäin nojaamaan mopin varteen. Nähdessäni hänet myrskyssä hän oli vaikuttanut kokonaan harmaalta, mutta nyt huomasin, että hänessä oli vivahde väriä. Aivan olematon hiukkanen levitettyä vaaleanharmaalle iholle, joka näytti pehmeältä lukuun ottamatta pakkopaidan tuomia hierteitä. Hänellä ei ollut enää pakkopaitaa päällään, vaan melko samanlainen mekko kuin minullakin.

”Gäbböö”, nainen toisti ja yritti muodostaa sanoja suurella vaivalla.

”Niin, minä olen Pipi”, vastasin uudemman kerran naisen värvivahduksen ollessa kuin pieni toivonkipinä kaltaiseni löytämisestä.

Saattaa olla syytä ihmetellä, kuinka hyvän ystävän voisin saada sekavia hokevasta naisesta, jonka päässä oli märkivä haava, mutta vuosien varrella kukaan ei ollut edes puhutellut minua, ellen ollut tehnyt jotain väärin tai ellei joku halunnut nöyryyttää minua.

”Gäbböö”, sanoin ja hymyilin.

Napakka nyrkki iskeytyi kasvoihini.

Heräsin tuntia myöhemmin kovaan päänsärkyyn orpokodin keittiöstä, joka oli oikeastaan virallinen sairastupani uuden tittelin saamisen jälkeen. Keittäjä Ymii oli topakka täti, joka vähät piittasi alle kaksisataakiloisten mielipiteistä. Olisin varmasti herännyt aikaisemmin tyrnäyksen jäljiltä, jos keittäjä olisi tehnyt hyväkseni jotain muutakin kuin laittanut teepannun lämmittimen päähäni.

Inhosin sitä nimenomaista lämmitintä, koska siinä oli kärkeä tiuku, joka kilahteli korvaan pahasti. Keittäjä varmasti tiesi sen hyvin. Maatessani puuroleseiden seassa tiu’un säestyksessä yritin vaivoin muistaa, mitä ihmettä oli tapahtunut. Säännöt kielsivät puhumasta hulluille, joten tapauksesta saattaisi tulla seurauksia. Nainen ei ollut kuitenkaan vaikuttanut väkivaltaiselta. Tai no, ehkä nahistellessaan kaamion kanssa?

Ennen kuin Ymii keksi heräämiseni, hiippailin tokkurassa omaan pie-neen tilaani, ja totesin saaneeni mojan tällin poskipäähän, joka oli turvonnut jo hieman. Hain nurkassa olevasta pikkukaivosta kylmää vettä ruhjetta varten ja ihmettelin kovasti, kun taskustani putosi paperinpala.

Vielä enemmän ihmettelin, kun paperinpala putosi suoraan kaivoon. Se leijaili nytkähdellen alaspäin ja katosi pimeyteen. Päästäni pidellen päästin ilmoille kirouksen, josta olisin varmasti päässyt eristykseen viikoksi. Kuulostelinkin varmuuden vuoksi hetken aikaa mahdollista rangaistuspartiota, mutta hiljaisuutta häiritsi vain päässäni jytyvä jyske.

Minun täytyi tietää, mitä paperinpala merkitsi. Solmin vuodevaatteista köyden ja rukoilin hiljaa Jumalattarelta, että laskuni alas olisi turvallinen.

Alhaalla odotti ensin vain säkkipimeys ja hiljaa soliseva vesi. Vähitellen kuitenkin näin kajastusta, joka hohkasi seiiniin kertyneestä sammaleesta, jonka muistin olevan häikisammalta. Valoa tuottava harmaa sammalmatto oli vaaraton niin kauan, kun kukaan ei aivastanut sen lähellä. Mikäli niin sattui, sammal välähti voimakkaasti sokaisten hetkeksi kaikki lähistöllä olijat, ja suoraan sanoen ajatus ei kuulostanut lainkaan houkuttelevalta, kun katselin allani vellovaa vettä.

En tiedä, kuinka kauan roikuin liinavaatteissa kiinni pohtien seuraavaa liikettäni ja vältellen aivastukseen johtavia aatoksia. Päänsärkyinen miele-ni etsi kuumeisesti paperinpala, jota ei näkynyt missään, vaikka vesi näytti seisovan paikallaan. Sitten iski pissahätä, ja tunsin oloni kurjemaksi, vaikka samalla valpastuin. Hätä nimittäin alkoi vaivata enemmän kuin päänsärky, sillä en halunnut pissiä omaan juomaveteeni.

Hivuttauduin alas kiireen vilkkaa ja pulahdin jääkylmään veteen. Jokin limainen kosketti jalkaani, enkä halunnut pohtia, mikä se olisi voinut olla. Häikisammal hohkasi kevyesti valaisten hämyisiä nurkkia, ja huomasin lopulta sen, mitä olin tullut etsimään. Paperinpala oli liian kaukana ulotukseni siihen.

En osannut uida ja pidin tiukasti köydenpaisesta kiinni. Olin kerran pienenä pudonnut puuropataan ja muistelin nyt kylmässä vedessä, että muita tilaisuuksia uimiseen ei ollutkaan ollut. Pesuhuoneen kylpyammeetkin olivat aivan liian pieniä siihen tarkoitukseen, vaikka niiden lämpöön olikin mukava unohtua ainakin siksi aikaa, että hoitajat saapuivat hoputtamaan pois vahtien, ettei kukaan – tarkoittaen sillä lähinnä minua – vain saisi mieleensä tehdä mitään epäsiiveä.

Koska minulla oli aina ollut hyvä mielikuvitus olosuhteista huolimatta, minulta ei ollut kestänyt kovinkaan kauan selvittää näitä epäsiiveillisiä arvoituksia. Vain veljesten joka huoneessa tapahtuva tuijotus häiritsi sormien vapaata kulkua – ilo, jota en totisesti halunnut jakaa heidän kanssaan.

Ensimmäinen kertani oli ollut pitkällisen juonittelun tulos. Minun täytyi näytellä hyvin ja hankkia muutama kurja lyhyt toimi, mikä ei onneksi tuottanut koskaan vaikeuksia. Niiden ansiosta saatoin viivytellä käytävällä ennen palaamista luokkatilaan ja pujahdin erääseen ikkunasyvennyksen, jonka eteen sai vedettyä harmaan verhon.

Muistan edelleen jännityksen, kun riisin alushousuni ja taivuin tutkimaan alapäästäni ensi kertaa aivan rauhassa. Säpsähtelin jokaisen rasahduksen takia, mutta sormeni kulkivat varovasti tunnustelemaan salaisuuksia, joista en vielä tiennyt muuta kuin että kaikki siihen viittaava oli epäsiiveillistä ja haureaa. Minua alkoi pelottaa, sillä äitini oli ollut haurea, ja siksi minä jouduin orpokotiin. Veljesten mulkosilmät tuijottivat minua sinä iltana nukkumaan mennessäni pistävästi.

Uskaltauduin uudemman kerran verhon taakse vasta kaksi viikkoa ensimmäisen kerran jälkeen, mutta kuinka olinkaan ikävöinyt sitä salaista paikkaa. En vieläkään ymmärtänyt, mitä edes tein, ja yllätyin sisältäni sormiini tarttuvasta kosteudesta, jolle en keksinyt mitään selitystä tai käyttöä. Olin jo kasvamassa naiseksi tuossa vaiheessa, vaikka ymmärsin sen vasta myöhemmin.

Tulin kerta kerralta hieman rohkeammaksi, ja joskus kuulin jonkun ohittavan verhot matkallaan luokkaan. Olin varastanut pienen peilin, sillä olin kiinnostunut näkemään millainen oli se jalkojeni välissä oleva synnipesä, jonka karmeudesta hoitajat usein puhuivat.

Viimeistään peili rikkoi illuusiot harmaan mielikuvituksettomuuden ylivallasta ja siveysopeista. Jalkojeni välissä ei ollut mitään hammashirviötä, joka söisi minut. Siten siveysopissa opetettiin, ja kuullessaan sen harmaat tytöt olivat muuttuneet ainakin hetkeksi kalpeammiksi. Katsoessani peilistä jalkoväliäni annoin sormieni kulkea poimuja pitkin silittäen helläs-

ti niiden pehmeää ihoa, jolla oli tummaa untuvaa. Sillä hetkellä ihastuin itseeni ja ajattelin, että kaikista pahoista puheista huolimatta minulla oli kiihottava salaisuus, joka oli yksin minun.

Verhon takana opin aikanaan myös kosteuden merkityksen, joka avasi minussa uusia ulottuvuuksia. Häkellyin, kun opin vahingossa koskettamaan itseäni oikeasta paikasta. Kun tarkemmin muistelen, se oli myrskyinen päivä, ja minut oli lähetetty hakemaan ämpäreitä vuotokohtien alle. Koska varastolle oli pitkä matka, päätin livahtaa hetkeksi omien ilojeni pariin. Sillä kertaa ikkunan koloista puhalsi myrskyilmaa, joka sai verhot liikkumaan levottomasti pidikkeissään. Olin ollut taas pidemmän aikaa vailla kosketusta, joten päätin ottaa riskin ja asettua verhon taakse.

Myrsky moukaroï orpokotia rajusti, ja hetkeksi mieleeni juolahtivat tarinat veljesten rangaistuksista häirähtuneita kohtaan. He olivat kuitenkin pilanneet pelottelumahdollisuutensa, sillä seuraava jyrähdys ei saapunut tarpeeksi nopeasti estämään aikeitani. Epäröintini vaihtui pian halun kuiskeeksi ja kuljetin käsiäni vaivihkaa rintojeni päältä, jotka olivat kasvaneet siinä määrin, että ne olivat usein hoitaja Smiin lukuisten nöyryyttävien puheiden kohteena. Minä kuitenkin tiesin niiden todelliset salat ja ukkosen jälleen jyrähtaessä olin jo aivan kostea.

Huokuva nautinnollinen lämpö valtasi haarojeni välin. Sormeni hapuilivat tutkimassa tavalliseen tapaansa avautuessani syleilyä varten. Myrskytuuli heilautti verhoa hieman, enkä sen pauhussa kuullut askelia, jotka lähestyivät. Joku pysähtyi käytävälle sitomaan kengännauhojaan, ja myrskypuhurit heiluttivat verhoa antaen vihjauksia teoistani.

Olin kauhusta lamaantunut, mutta samaan aikaan jännitys tuntui kiihottavalta, ja kosteus suorastaan tulvi sisältäni muodostaen täydellisen houkutuksen, jota en voinut vastustaa. Ohikulkija sai kenkensä sidottua, ja verho sulkeutui kovan jyrähdysten säestämänä. Hätkähtaessäni tulin liikuttaneeksi sormiani juuri oikeaan suuntaan, ja tunsin, kuinka viimeisen salaisuuteni oli annettu minulle.

Lämmön tunne haarovälissäni sai pissahätäni unohtumaan, ja tajusin olevani edelleen kaivossa, jonka kylmä vesi tuntui sisäisestä liekistä huolimatta hyytävältä. Räpiköin kiireessä niin kauas köyden varassa kuin uskalsin, ja onnekseni löysin jonkinlaisen vedenalaisen alustan, jolle pääsin seisomaan.

Päässäni koeteltiin juuri rumpuja tai kenties kattiloita, sillä päätäni jomotti niin paljon, että pudotin köyden. Se jäi veden päälle kellumaan kuin kuollut käärme, joka pian uppoaisi näkyvistä. Mieleeni iski pakokauhu ajatellessani, löytäisinkö köyttä enää, mutta pökertyneenä kahlasin kohti paperinpalaa ja kaappasin sen nopeasti hyppysiini, jotka jo tärisivät kylmästä.

Tremennen naiset on satumainen fantasiakertomus, joka uskaltaa uhmata normeja. Omaperäinen ja ainutlaatuinen lukukokemus ravistelee lukijaa halki harmaan houreisen maailman kohti värejä ja vapautta.

Tuomo Vaine on enimmäkseen harmiton, mutta kirjoittaa tarinoita, jotka koskettavat pintaa syvemmältä. Hän toivoo, että lukijat löytäisivät hänen teoksistaan jotakin merkittävää. Yksi Tremennen naisten kantavia teemoja on ulkopuolisuus. Kuinka monella meistä on rohkeutta olla aidosti oma itsensä?

“Emme pystyneet keksimään kohderyhmää, joka tällaista haluaisi lukea.”

= Käsikirjoituksen hylännyt kustantaja

ISBN: 978-952-286-739-1

9 789522 867391